

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/17446
GIL.40

Sayı : 44697349-610.01/ 96708
Konu : İstanbul Milletvekili
Sayın Gülay YEDEKÇİ'nin
yazılı soru önergesi

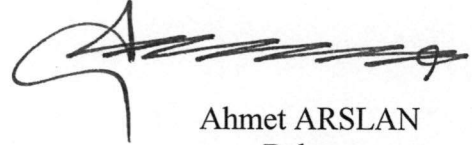
08-12-2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) TBMM Başkanlığı'nın 31.10.2017 tarihli ve KAN VE KAR.BŞK.43452547-120.07-
(7/17446)-127119 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 03.11.2017 tarihli ve 55607020-610-E.74239(4375) sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Gülay YEDEKÇİ tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımız tarafından da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevap verilmesi tensip edilen 7/17446 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ahmet ARSLAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (5 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA
Telefon: 203 10 16

Faks: 213 07 60

E-posta: sgbl@udhb.gov.tr

Internet Adresi: www.udhb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi alınacak kişi:

T.TEMİZKAN

Şef

Bağlı Kuruluşlar

İlgili Kuruluşlar

İlgili Kurum/Kuruluşlar

TURKSAT

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜLAY YEDEKÇİ'NİN
7/17446 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

“Çılgın Proje” olarak dillendirilen Kanal İstanbul Projesi'nin etüd projesi için yapılan ihale tek firmanın katılımıyla gerçekleşmiştir. Öncesinde Marmaray, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, İstanbul Metroları, Ordu-Giresun Havaalanı, Bursa Atıksu Arıtma Tesisleri ve üç katlı Büyük İstanbul Tüneli'nin de ihalelerini alan firma, Kanal İstanbul Projesi ihalesinde tek katılımcı olmuştur. İhale öncesinde ihaleyi kazanan firma ve onunla bağlantılı iki firmanın daha dosya aldığı ama ihaleye sadece tek firmanın katıldığı görülmüştür.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1- Ülkemizde, Ulaştırma ve Denizcilik Bakanlığı'nca 3 Temmuz 2017'de imzalandığı duyurulan Kanal İstanbul proje etüdü için yapılan ihaleye katılım sağlayacak ihaleyi kazanan firma ile eşdeğer büyüklükte başka firma yok mudur? Var ise neden ilgili firmalar ihaleye çağırılmamıştır?

2- Kanal İstanbul Projesi'nin etüd çalışmaları ihalesinde, neden tek katılımcı büyük projelerin ihalesinin verildiği aynı firmadır?

3- Daha önce Kanal İstanbul Projesi'nin tanıtımında kanal güzergahının belirlenmiş olduğu belirtilmesine karşın ihaleye kapsamında çevresel mühendislik ve ÇED etki analizi, geoteknik, jeolojik, hidrojeolojik, jeofizik çalışmaları ile kanal kesiti ve kesin güzergahının belirleyeceği belirtilmiştir. Kanal İstanbul güzergahı belirlenmiş ise bu madde niçin ihaleye eklenmiştir? Öncesinde Kanal İstanbul güzergahı olarak bilinen bölge rant odağı halinde imara açılmış ve büyük gayrimenkul projeleri hayata geçirilmiştir. Güzergahın değiştirilmesi ihtimali ile yeni bölgelerin rant alanı haline getirilmesi mi amaçlanmaktadır?

CEVAPLAR:

Sadece Türkiye değil aynı zamanda bölgemiz için de stratejik bir öneme sahip olan “Kanal İstanbul Projesi”; Boğazdan geçen ve tehlikeli madde taşıyan gemilerin, İstanbul için tehlike oluşturması, bu gemilerin Türkiye'nin milli güvenliğini ve İstanbul'da yaşayan vatandaşlarımızın hayatlarını tehlikeye atması, büyük boyutlu gemilerin geçişleri esnasında Boğaziçi trafiğini aksatması, Kanal Projesinin, Dünya'daki benzer örneklerine göre daha zor bir coğrafyada inşa edilmesi, rantı yüksek proje sahasında sebepsiz zenginleşmelere meydan vermeyecek şekilde gizlilik arz etmesi, göz önünde bulundurularak, rekabeti sağlamak amacıyla Türkiye ve Dünya'da yeterliliği ve güvenilirliği tespit edilen, olabilecek makul sayıda müşavir firma, Etüt Proje ve Danışmanlık hizmeti ihalesine davet edilerek 4734 Sayılı Kanunun 21-b maddesine göre ihale edilmiştir.

“Kanal İstanbul Projesi Etüt, Proje ve Danışmanlık Hizmetleri” işinin ihalesine 3 (üç) firma davet edilmiş olup, aşağıda açıklanan nedenlerden dolayı projeye yeterliliği olan firmalar katılmış ve ihale değerlendirmeleri sonucunda Yüksel Proje Uluslararası A.Ş. ihaleyi kazanmıştır.

Kanal İstanbul Projesi, Türkiye’nin ve bölgenin en büyük projelerinden birisidir. Dünya’da benzer yapay Kanal örnekleri incelendiğinde, benzerlerine göre çok daha farklı ve zor bir proje olan Kanal İstanbul’un mühendislik çalışmalarının da alanında uzman firmalar tarafından yapılması büyük önem arz etmektedir. Şöyleki iki okyanusu bağlarken, doğal göller bölgesi üzerinden ve kod farkı bulunan bir topoğrafyadan geçen Panama Kanalı’nda “log” adı verilen yükseltme havuzları ile gemi geçişleri sağlanırken, Kanal İstanbul Projesinde Karadeniz ile Marmara Denizi arasında böyle bir log havuzu yapabilecek bir kod farkı büyüklüğü olmadığından mevcut kod farkının akışkanlar mekaniği mühendisliği yöntemleriyle giderilmesi gerekmektedir. Bu durum, suyun hidrolik modellerinin ve Kanal içi akış rejimlerinin çok iyi hesaplanması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Ayrıca, düz bir coğrafyadan geçen ve çeşitli zemin tabakalarından oluşmayan Süveyş Kanalı güzergahına göre Kanal İstanbul Projesi topoğrafya olarak daha zor bir coğrafyadan geçmektedir. Bu durumda da Kanal İstanbul’un zemin etütlerinin çok yönlü (deprem, heyelan, yeraltısuyu vb.) olarak incelenmesi gerekmektedir.

Kanal Projesinin çevresel etkileri ve kanal kesitlerinin belirlenmesi için geoteknik etkenlerin (zemin cinsi, şevlerin stabilitesi, yer altı akiferleri, fay hatları vb.) belirlenmesi, Ege Denizi, Marmara Denizi ve Karadeniz arasındaki dengenin bozulmaması için tuzluluk oranı, sediment hareketleri, su canlılarının göç durumu vb. hususların gelecekte bölgeyi nasıl etkileyeceği irdelenmelidir.

Diğer yandan; Kanal İstanbul’un yapımının gerçekleştirilebilmesi için mühendislik çalışmalarının yanı sıra, Kanal’a entegre diğer yapıların (liman, koruma yapısı, lojistik alan vb.) yapı tekniklerinin alanında uzman ekipler tarafından belirlenerek, yapım işleri için Finans Modellerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, “Kanal İstanbul Projesi Etüt, Proje ve Danışmanlık Hizmetleri” işinin ihalesine ulusal ve uluslararası projelerde kendini kanıtlamış firmalar davet edilmiştir. Bu firmalar, Yüksel Proje Uluslararası A.Ş., Royal Haskoning DHV ve Artelia Eau & Environnement’dir.

Royal Haskoning DHV; Yaklaşık 150 ülkedeki projelerde 30’dan fazla ülkede 100’den fazla daimi ofisi ile 135 yıldır uluslararası mühendislik ve proje danışmanlığı hizmeti veren bir firmadır. Bünyesinde çalıştırdığı 6000 kişi ile sürdürülebilir kalkınma ve yenilikçiliğe öncülük ederken aynı zamanda toplumların karşılaştığı artan nüfus problemi, temiz içme suyu ve su güvenliği, kaynak kullanılabilirliği, endüstriye yönelik enerji ve atık gibi zorluklara da önem vermekte olan Avrupa’nın ileri gelen firmalarından birisidir.

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Firma ayrıca, Panama Kanalı ile ilgili olarak, Kanalı kullanan gemilerin sayısının hızla artması ile 2006 yılında genişleme planı önermiştir. Proje daha hızlı transit geçiş ve düşük yakıt maliyetleri ile küresel ekonomiye yardımcı olması ile ilgili çalışmalar yapılırken, projenin hayata geçirilebilmesi için stratejiler geliştirilmiştir.

Royal Haskoning DHV, 29 bilimsel-teknik yayına ve 35 ödüle sahip Avrupa, Afrika ve Ortadoğu'da benzer işler yapan bir firmadır. Bugüne kadar farklı alanlarda yüzlerce proje tamamlayan Royal Haskoning DHV, Kıyı Mühendisliği, Hidrolik ve Enerji alanları ile doğrudan bağlantılı olan çalışmaları şu şekildedir;

- Kıyı ve Hidrolik Mühendisliği
- Enerji alanında
- Taşkın Yönetimi ve Modellemesi
- Deniz Yapıları Tasarımı üzerine
- Liman ve Denizcilik Araştırmaları ve Hizmetleri
- Su Kaynakları ve Yönetimi ile Atıksu Yönetimi

Artelia Eau & Environnement; altyapı ve üstyapı inşaatları, su, çevre ve endüstri gibi sektörlerde uzmanlaşmış, uluslararası ve multi-disipliner danışmanlık, mühendislik ve proje yönetimi hizmetleri veren Avrupa'nın önde gelen mühendislik firmalarından birisidir. Sayısız Ar-Ge projelerinde yer alan, portföyünde dünyada uygulanan mühendislik tekniklerinden 10 adetinin patentine sahip olan ve 32 bilimsel-teknik yayın bulunduran bir firmadır. ENR (Engineering New-Record, "mühendislikte yeni rekorlar endeksi") dünya sıralamalarında, mühendislikte deniz yapıları ve limanlar alanında 11, baraj ve hidroelektrik alanında 14. sırada bulunmaktadır.

Adı geçen firmanın yaptıkları bazı işler aşağıda belirtilmiştir.

- Meteoroloji - Oşinografi koşulları tanımı
- Dalga ilerlemesi ve Liman çalkantısı çalışmaları
- Akıntı modelleme çalışmaları
- Hidro-sedimentolojik çalışmalar
- Kanal çalışması için su kaynakları ve su temini
- Su yönetimi ve optimizasyonu
- Hidrodinamik ve akıntı çalışmaları (Telemac 2B, 3B)
- Ana yapıların hidrolik çalışmaları (barajlar, eklüzler)
- Sedimentolojik çalışmalar: onarım taraması, oyulma,
- Risk çalışmaları
- Çevre ve Su Kalitesi
- Su kalitesi çalışmaları (Kanal, göletler, limanlar, ...)
- Hidrolik etki çalışması
- Yeraltı suyu üzerindeki etki çalışması

- Ekolojik Etkiler Çalışması
- Sosyal etkiler
- Navigasyon Çalışmaları
- Gelişmiş liman işlemleri simülasyonlar

Yüksel Proje Uluslararası A.Ş.; Bugün Türkiye'nin en büyük mühendislik ve müşavirlik firmasıdır. Yurtiçi ve yurtdışında birçok büyük ölçekli projeyi hayata geçiren firma; fizibilite, tasarım, inşaat kontrollüğü, proje yönetimi ana dallarında hizmet sunmaktadır. Bugüne kadar 13 ülkede faaliyet gösteren ve 1300'ün üzerinde çalışanı bulunan Yüksel Proje, 500'den fazla büyük projeye imza atmıştır. 2016 yılında Türkiye İhracatçılar Birliği tarafından Teknik Müşavirlik dalında yılın ihracatçısı, ENR (Engineering News Record,- Mühendislikte Yeni Rekorlar Endeksi) tarafından dünyanın en büyük 209. tasarım firması seçilmiştir.

Ayrıca, firma çok sayıda deniz yapısı projesi tamamlamıştır ve bu konudaki uzmanlığını ispatlamıştır.

Bu yapıların başlıcaları;

- Marmaray Tüp Geçit Projesi,
- Akkuyu Nükleer Enerji Santrali Deniz Yapıları,
- Ordu – Giresun Havaalanı,
- İzmir Körfez Geçişi,
- İnebolu Limanı,
- Petkim Konteyner Limanı,
- İzmir Körfezi ve İzmir Limanı Rehabilitasyonu,
- İskenderun Limanı,
- Tüpraş İzmit Rafinerisi B Bölgesi Deniz Yapıları,
- Ambarlı-Eskihisar Ro-Ro İskelesi,
- Maltepe Pendik Yat Limanı,
- Turizm Kıyı Yapıları Master Planı,
- Marmaris Yat Limanı,
- Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı,
- vb., diğer projeler.

Proje büyüklükleri, çözülecek sorunların boyutları hakkında önemli bir ipucu vermektedir.

Diğer taraftan; mali yeterlilik kriterleri, Kanal İstanbul Projesi seçimlerinde önemli bir parametre olmuştur. Sözleşmede avans verilmesi öngörülmemiş olup, işi yüklenecek firmanın bir yıllık sözleşme döneminde önemli oranda nakit akışını kendi imkânları ile sağlaması zorunludur. Proje büyüklüğü dikkate alındığında firmanın sağlaması gereken ön finansman çok ciddi boyuttadır. Kanal İstanbul Projesi için teklif istenecek firmanın gerekli mali güce ve finansman olanaklarına sahip olması projenin başarısı ve zamanında tamamlanabilmesi için hayati öneme haizdir.

T.C.
ULAŖTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŖME BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

“Kanal İstanbul Projesi” için yapılan önceki çalışmalarında kesin olmayan alternatif kanal koridorları (ortalama 5 km genişliğinde) belirlenmiştir. Bu koridorlar içerisinde en uygun koridor seçildikten sonra koridor içerisinde Kanal İstanbul Projesinin kesin güzergâhı netleştirilecektir. Koridor içerisindeki güzergâhın netleştirilmesi ise geoteknik, hidrolik, hidrojeolojik, topoğrafik, jeofizik vb. çalışmalar sonucunda belirlenecektir.

Belirlenen koridorda “Kanal İstanbul Projesinin” Çevresel Etki Analiz çalışmaları da devam etmektedir. Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda güzergah kesin olarak belirlenmemiş olup, yapılan çalışmalar mühendislik teknikleri ile yürütölmektedir.

